

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 409/2010-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti B. L., a. s., B., zastúpenej advokátom Mgr. R. S., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na pokojné užívanie majetku zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 18 CoE 680/2009 z 29. novembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti B. L., a. s., o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. mája 2010 doručená sťažnosť spoločnosti B. L., a. s., B.(ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu

zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na pokojné užívanie majetku zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 18 CoE 680/2009 z 29. novembra 2009.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka 11. marca 2009 doručila súdnemu exekútorovi Mgr. M. P. (ďalej len „súdny exekútor“) návrh na vykonanie exekúcie pre vymożenie istiny v sume 1 589 806,62 € s prísl. proti C. T. a K. T. (spolu ďalej len „povinní“). Okresný súd Pezinok (ďalej len „okresný súd“) poverením č. 5107/008422 z 30. apríla 2009 poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora, ktorý 25. júna 2009 doručil okresnému súdu námietku povinných proti exekúcii s návrhom na odklad exekúcie s odôvodnením, že okresný súd uznesením č. k. 6 C 6/08-321 z 22. októbra 2008 nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal povinným nakladať s nehnuteľnosťami, ktoré sú predmetom žaloby vo veci vedenej pod sp. zn. 6 C 6/08, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Povinní poukázali na to, že do tejto situácie, t. j. nesplácanie úveru sťažovateľke, sa dostali bez vlastnej viny, v dôsledku znemožnenia vykonávania podnikateľskej činnosti vyplývajúceho zo súdneho sporu vedeného pod sp. zn. 6 C 6/08. Taktiež uviedli, že pred podaním návrhu na predbežné opatrenie splátky úveru riadne uhradili. Z uvedených dôvodov požiadali o odklad exekúcie do doby právoplatného skončenia veci vedenej pod sp. zn. 6 C 6/08.

Okresný súd uznesením č. k. 8 Er 116/2009-54 z 27. júla 2009 povolil odklad exekúcie vedenej pod sp. zn. 8 Er 116/2009, Ex 108/2009 do doby právoplatného skončenia veci vedenej pod sp. zn. 6 C 6/08. Proti predmetnému uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Podľa sťažovateľky okresný súd bez toho, aby zisťoval majetok (veci, práva a pohľadávky), ktorý je vylúčený z exekúcie, zastavil túto v celom rozsahu.

Krajský súd uznesením sp. zn. 18 CoE 680/2009 z 29. novembra 2009 odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 8 Er 116/2009-54 z 27. júla 2009 potvrdil. Podľa

sťažovateľky krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zopakoval odôvodnenie uznesenia okresného súdu, pričom skonštatoval nedôvodnosť jej odvolania.

Podľa sťažovateľky uznesením sp. zn. 18 CoE 680/2009 z 29. novembra 2009, ktorým krajský súd potvrdil odklad exekúcie na dobu do právoplatného skončenia veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 6/08, boli porušené ňou označené základné práva zaručené ústavou a práva zaručené dohovorom a dodatkovým dohovorom.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo spoločnosti B. L., a. s.,... na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. novembra 2009 pod sp. zn. 18 CoE 680/2009 porušené bolo.

Základné právo spoločnosti B. L., a. s.,... podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. novembra 2009 pod sp. zn. 18 CoE 680/2009 porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. novembra 2009 pod sp. zn. 18 CoE 680/2009 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Krajský súd v Bratislave je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia spoločnosti B. L., a. s., v sume na účet jej právneho zástupcu vedený v T., a. s.,... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu sp. zn. 18 CoE 680/2009 z 29. novembra 2009.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie označených základných práv a práv uznesením krajského súdu sp. zn. 18 CoE 680/2009 z 29. novembra 2009, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 8 Er 116/2009-54 z 27. júla 2009, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezochoch, nie je opravnou inšinciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého uznesenia krajského súdu sp. zn. 18 CoE 680/2009 z 29. novembra 2009.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu okrem iného vyplýva:

„Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa v časti napadnutej odvolaním podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 1 písm. c/ OSP) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného je nedôvodné.

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že povinní sú podnikateľmi v kategórii § 2 ods. 2 písm. d) Obch. zák., teda fyzickou osobou vykonávajúcou poľnohospodársku výrobu a zapísanou do evidencie podľa osobitného predpisu. Súdny exekútor v rámci exekučného konania zvolil postup vydania upovedomenia o začatí exekúcie v ktorom vypočítal, ako spôsoby exekúcie, prikázanie pohľadávky z účtu v banke, predaj hnutelných vecí, predaj nehnuteľnosti, zrážky zo mzdy, alebo iným spôsobom podľa exekučného poriadku. Teda zvolil akýsi univerzálny režim pre exekučné konanie (zo spisu je zrejmé, že postupoval tak ako by sa jednalo o tzv. všeobecné upovedomenie podľa § 48 EP, keďže upovedomenie doručoval len oprávnenému a povinným). Upovedomenie obsahuje inhibitorium v podobe zákazu nakladania z akýmkoľvek majetkom povinných do výšky vymáhanej pohľadávky a to napriek ochrannému ustanoveniu obsiahnutému v ustanovení § 114a a § 115 ods. 3 EP podľa ktorého ak sa majú exekúciou postihnúť hnutelné veci povinného, ktoré slúžia alebo súvisia s podnikaním, exekútor je povinný postupovať tak, aby exekúciou neohrozil podnikateľskú činnosť povinného nad nevyhnutnú mieru. Hnutelné veci je povinný postihovať exekúciou v poradí: a) veci, ktoré neslúžia na podnikanie, b) veci, ktoré súvisia s podnikaním, ale bez ktorých je podnikanie možné, c) veci, bez ktorých nie je podnikanie možné. Ostatné veci, teda i nehnuteľnosti sú vylúčené z exekúcie majetku podnikateľa hospodáriaceho na pôde, ak by ich zexekvovaním bolo ohrozené riadne obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy alebo zachovanie plynulej prevádzky rastlinnej a živočíšnej výroby podľa osobitných predpisov, a chovné zvieratá, t. j. dojnice, vysokotelné jalovice, plemenné býky, plemenné prasnice, plemenné kance, bahnice a plemenné barany.

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že v rámci exekučného konania sa exekútor týmito ochrannými ustanoveniami pre osobitnú kategóriu podnikateľov neriadil keď pri vedení exekúcie postupoval tak, že zvolil všetky spôsoby, ktoré pozná EP pre vymoženie peňažného plnenia.

Povinní poukazovali tiež na rozpor medzi zmluvou o úvere a exekučným titulom v úročení poskytnutej pôžičky povinným, ktorú títo považujú za bezúročnú a ktorá okolnosť je významná pre určenie vymáhanej sumy ako takej. Tiež poukázali na zaistenie nehnuteľného majetku označeného v upovedomení o spôsobe vykonania exekúcie predajom nehnuteľnosti v trestnom konaní v zmysle procesného inštitútu podľa § 50 Tr. por. (zákona č. 301/2005 Z. z. v platnom znení), sp. zn. ČVS: PPZ-9/BPK-S-2008. Poukázali ostatne i na súdny spor

prebiehajúci pred Okresným súdom Pezinok pod sp. zn. 6 C 6/2008 v rámci ktorého bolo vydané predbežné opatrenie spočívajúce v zákaze nakladania povinných s nehnuteľnosťami identifikovanými v upovedomení o spôsobe vykonania exekúcie predajom nehnuteľnosti. Žaloba v rámci ktorej bolo predbežné opatrenie vydané má vplyv na to, či veci postihované exekúciou budú vo vlastníckej dispozícii povinných. Týmito výhradami sa prvostupňový súd zaoberal len okrajovo v súvislosti s hodnotením predaja nehnuteľností pre prípad úspechu žalobcu E., a. s.

Podľa § 56 ods. 1, 2 EP, na návrh povinného môže súd povoliť odklad exekúcie. Ak sa povinný bez svojej viny ocitol prechodne v takom postavení, že by neodkladná exekúcia mohla mať pre neho alebo pre príslušníkov jeho rodiny zvlášť nepriaznivé následky a oprávnený by nebol odkladom exekúcie vážne poškodený. Odklad exekúcie, môže súd povoliť iba na návrh povinného, ktorý je fyzickou osobou.

Aj bez návrhu môže súd povoliť odklad exekúcie, ak možno očakávať, že exekúcia bude zastavená (§ 57).

Z uvedeného vyplýva, že okrem dôvodu predpokladaného odsekom 1 § 56 EP bol ďalším dôvodom povolenia odkladu exekúcie súdny spor vedený pred Okresným súdom Pezinok pod sp. zn. 6 C 6/2008, teda dôvod od ktorého výsledku je závislý osud predmetného exekučného konania vzhľadom na zvolené upovedomenie o spôsobe exekúcie. Tento dôvod, vzhľadom na úvahy obsiahnuté v odôvodnení napadnutého uznesenia, je ťažiskovým (vzhľadom na vyššie uvedené). Pre použitie odseku 1 § 56 EP súd prvého stupňa nemal splnené, resp. preukázané ustanovením vyžadované podmienky, konkrétne tú, že oprávnený by nebol odkladom exekúcie vážne poškodený.

Keďže odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne, v zmysle ustanovenia §-u 219 OSP rozhodnutie o povolení odkladu exekúcie potvrdil. Dôvodom povolenia odkladu exekúcie je dôvod obsiahnutý v odseku 2 § 56 EP, ale i odseku 1, keďže oprávnený neprezentoval vo svojom odvolaní relevantnú okolnosť ktorou by prezentoval vážnosť poškodenia pre prípad povolenia odkladu exekúcie. Ďalšou okolnosťou pre odvolací súd pri potvrdení rozhodnutia súdu prvého stupňa bola nevhodnosť zvoleného postupu v exekučnom konaní nerešpektujúceho ustanovenia §§ 114a a 115 ods. 3 EP, ktorý pri jeho nekonvalidovaní môže viesť k zastaveniu exekúcie pre jej neprípustnosť. Úlohou exekútora a následne súdu bude pri ďalšom svojom postupe zohľadniť naznačené okolnosti

(vlastná výška vymáhanej sumy a rešpektovanie ochranných ustanovení EP v spojení s osobami povinných a v prípade zvolenia validného spôsobu exekúcie, pre tento spôsob exekúcie exekúciu uvoľniť i pred ukončením vo výroku prvostupňového súdu identifikovaného súdneho konania).“

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajský súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol rozsiahle dôvody, pre ktoré odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil. V každom prípade tento postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda krajský súd v danom prípade neporušil označené základné práva sťažovateľky „nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva“. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti tvrdí, že krajský súd napadnutým uznesením porušil aj jej základné právo zaručené v čl. 20 ústavy a právo zaručené v čl. 1 dodatkového protokolu tým, že rozhodnutím krajského súdu malo dôjsť aj k porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1

dohovoru. Sťažovateľka vidí porušenie označených práv v tom, že vymožitelnosť jej pohľadávok vyplývajúcich z exekučného titulu, na základe ktorého je vedená exekúcia, sa stala v dôsledku povolenia odkladu exekúcie do doby právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 6 C 6/08 vážne ohrozená a nechránená. Napriek legitímnemu očakávaniu sťažovateľky, že v rámci exekučného konania jej bude poskytnutá očakávaná zákonná ochrana vlastníckeho práva, jej nebola poskytnutá rovnaká úroveň ochrany vlastníckeho práva a práva na pokojné užívanie majetku, aká bola zo strany krajského súdu poskytnutá povinným.

Keďže sťažovateľka nenamietala porušenie základného práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu samostatne, ale iba v spojení s porušením základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd vzhľadom na nezistenie porušenia týchto práv dospel k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu. Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2010